

Dosarul nr. 2ra-2129/19

Instanța de fond: Judecătoria Ștefan Vodă – S. Pleșca

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – M. Anton, I. Țurcan, V. Cotorobai

DECIZIE

27 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Dumitru Mardari
Nina Vascan
Iurie Bejenaru
Victor Burduh
Maria Ghervas

examinând recursul declarat de către Iurie Palancean, reprezentat de avocatul Vadim Banaru,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Mihail Berzan împotriva lui Iurie Palancean cu privire la încasarea prejudiciului moral și material cauzat prin contravenție și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din data de 13 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de către Iurie Palancean, s-a menținut hotărârea din data de 27 martie 2017 a Judecătoriei Ștefan Vodă,

constată:

La 12 septembrie 2016 Mihail Berzan a depus cerere de chemare în judecată, concretizată ulterior, împotriva lui Iurie Palancean, prin care a solicitat încasarea prejudiciului material în mărime de 2 400 lei și 2 400 euro, prejudiciului moral în mărime de 50 000 lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată Mihail Berzan a relatat că fiind angajat al Departamentului Poliției de Frontieră, cu serviciul în cadrul Direcției Regionale Est, secția poliției de frontieră „Tudora I”, la 07 mai 2016, în timpul liber împreună cu un prieten și coleg de serviciu au ieșit în satul Tudora, la disco -barul din sat, unde în timpul unui conflict cu locuitorul satului Tudora Iurie Palancean, ultimul i-a aplicat lovituri cu un obiect în regiunea feței. În urma loviturii a căzut fără cunoștință, iar după ce și-a revenit, era însângerat, iar din mandibula superioară i-au fost rupți trei dinți.

Reclamantul a mai menționat că pentru acțiunile sale ilegale Iurie Palancean a fost atras la răspundere contravențională în baza art. 78 alin. (3) din Codul contravențional, fiindu-i aplicată o amendă în mărime de 75 unități convenționale, echivalent a 1 500 lei.

În urma acțiunilor delictuale ale lui Iurie Palancean el a suportat cheltuieli privind extirparea dinților traumați în mărime de 2 400 lei și urmează să suporte cheltuieli

pentru restabilirea dinților ce vor constitui circa 2 400 euro, fapt confirmat prin certificatul medicului stomatolog, la care își tratează dinții.

Referitor la repararea prejudiciului moral estimat în sumă de 50 000 lei a susținut că la serviciu se bucura de respect și stimă, este de vârstă tânără și pe lângă durerea fizică care a suportat-o o perioadă de 6 luni a fost lipsit de posibilitatea de a întrebuința normal unele produse, la fel i-a fost desfigurată înfățișarea. A mai relatat că la serviciu a fost transferat din postul vamal în postul de patrulare în legătură cu acest fapt, nemaivorbind despre faptul știrbirii autorității la locul de trai și la locul de lucru, împrejurări care în ansamblu îi cauzează suferințe psihice enorme- retrairi manifestate prin sentimente de umilire, iritație, apăsare, rușine, disperare și disconfort sufletesc.

Prin hotărârea din 27 martie 2017 a Judecătorei Ștefan Vodă s-a admis parțial cererea de chemare în judecată, s-a încasat din contul lui Iurie Palancean în beneficiul lui Mihail Berzan, prejudiciul material în sumă de 2 400 lei și 2 400 euro, sau echivalentul în lei ai acesteia, prejudiciul moral în sumă de 5 000 lei, cheltuielile de judecată ce țin de acordarea asistenței juridice în sumă de 2 000 lei, în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 1 744,44 lei.

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data de 13 iunie 2019 a respins apelul declarat de către Iurie Palancean, a menținut hotărârea din data de 27 martie 2017 a Judecătorei Ștefan Vodă.

Împotriva deciziei instanței de apel, la 20 septembrie 2019 Iurie Palancean, reprezentat de avocatul Vadim Banaru, a declarat recurs, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu remiterea cauzei la rejudecare. (f.d. 148-150)

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel la adoptarea deciziei a comis încălcări esențiale ale normelor de drept procedural și material. În susținerea argumentului cu privire la încălcarea normelor de drept procedural a indicat că instanța de apel a examinat cauza în lipsa unui participant la proces, fără citarea legală a acestuia.

Recurentul a mai menționat că instanța de apel eronat a stabilit suma prejudiciului material, cât și contract prevederilor art. 94 din Codul de procedura civilă a repartizat cheltuielile de judecată.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele cauzei atestă că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 13 iunie 2019, a fost publicată pe portalul național al instanțelor de judecată și expediată participanților la proces prin intermediul poștei electronice la 25 iulie 2019. Avocatul Vadim Banaru a confirmat recepționarea copiei deciziei instanței de apel, la 25 iulie 2019 (f.d. 146)

În aceste circumstanțe, recursul declarat de către Iurie Palancean, reprezentat de avocatul Vadim Banaru, la 20 septembrie 2019, se consideră a fi depus în termen.

În conformitate cu art. 439, alin. (2) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție prin încheierea din data de 13 noiembrie 2019 a considerat recursul admisibil.

Articolul 441 al Codului de procedură civilă, stipulează că în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 445, alin. (1), lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În speță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de către Iurie Palancean, reprezentat de avocatul Vadim Banaru întemeiat și care urmează să fie admis din considerentele ce preced.

Mihail Berzan pretinde la încasarea prejudiciului material suportat de către acesta ca urmare a acțiunilor ilegale ale lui Iurie Palancean, întemeindu-și pretențiile în baza art. 1398 din Codul civil (în redacția de până la 01 martie 2019).

Potrivit procesului – verbal cu privire la contravenție din data de 09 mai 2016

Iurie Palancean a fost atras la răspundere contravențională în baza art. 78 alin. (3) din Codul contravențional, fiindu-i aplicată o amendă în mărime de 75 unități convenționale, echivalent a 1 500 lei. (f.d. 17)

Mihail Berzan a susținut că acesta a suportat prejudiciul material pentru extirparea dinților în mărime de 2 400 lei, însă mai urmează să suporte prejudiciu în mărime de 2 400 euro pentru restabilirea dinților, care este conformat prin certificatul eliberat de clinica stomatologică SRL „Every Dent”. (f.d. 38)

Instanțele de judecată ierarhic inferioare au admis pretențiile lui Mihail Berzan, reținând prin prisma art. 14, lin. (1), art. 1398, alin. (1), art.1418, alin, (1) și art. 1420, alin.(1) și (3) și art.1422 din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019) raportate la probele prezentate la materialele dosarului ca fiind întemeiate pretențiile înaintate, ori reclamantului i-a fost cauzat un prejudiciu material și moral. Iurie Palancean nu neagă obligația sa de a repara prejudiciul cauzat, dar nu este de acord cu cuantumul prejudiciului material, solicitat de către Mihail Berzan.

Iurie Palancean a criticat soluțiile instanțelor de judecată, menționând că cuantumul prejudiciului material, solicitat de către Mihail Berzan și dispus spre încasare de către instanțele de judecată, este mult prea mare.

Concluzia instanțelor de judecată privind admiterea și dispunerea spre încasarea a prejudiciului material în mărime de 2 400 euro este considerată de Colegiul, civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție prematură din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 1398, alin. (1) din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019) cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Instanța de recurs menționată că nu poate exista răspundere delictuală dacă nu s-a produs un prejudiciu. Prejudiciul constituie consecințele negative cu caracter

patrimonial sau nepatrimonial (moral) ale faptei ilicite, apărute ca urmare a lezării drepturilor subiective.

Prin raportul de constatare medico-legală nr. 74 din 07 mai 2016, în rezultatul examinării medico-legale și studierii datelor medicale prezentate pe numele lui Mihail Berzan s-a stabilit că în urma acțiunilor lui Iurie Palancean, constatate prin procesul verbal cu privire la contravenție nr. MAI03 351711 din 09 mai 2016, a avut loc extracția traumatică a dinților 21 și 22, luxație traumatică a dintelui 23, plagă contuză a buzei superioare pe stânga, reversări sangvine în mucoasa buzei inferioare pe stânga, ce au fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect dur, contondent, posibil în timpul și circumstanțele indicate, care au condiționat o dereglare a sănătății de scurtă durată, calificată drept vătămare ușoară. (f.d. 5-6)

Mihail Berzan a menționat că pentru intervenția medicală, extirparea dinților fracturați a achitat suma de 2 400 lei. (f.d. 7)

Pentru înlocuirea dinților extirpați cu implante dentare urmează să achite 2 400 euro, fapt confirmat prin extrasul din planul de tratament eliberat de către clinica stomatologică SRL „Every Dent”, potrivit căruia costul estimativ al tratamentului pentru pacientul Mihail Berzan ar constitui 2 400 euro, ce include osteoplastia 900 euro, implante dentare dentium 3 buc. 900 euro și coroane metalo- ceramice pe implante 3 buc. 600 euro. (f.d. 38)

În cadrul judecării cauzei în instanța de apel, în legătură cu dezacordul pârâtului cu suma solicitată de către Mihail Berzan pentru implantele dentare, a fost dispusă o expertiză medico- legală.

Potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 201804X0082 din 05 iulie 2018, întocmit de către Centrul de Medicină Legală pe lângă Ministerul Sănătății al Republicii Moldova ca urmare a examinării lui Mihail Berzan, s-a constatat edentație frontală de clasa IV după Kennedy a dinților 21, 22 și 23, cu dereglarea eficacității masticatorii și estetice, care necesită examinare clinică, paraclinică, osteoplastie și implantare. Tratamentul lui Mihail Berzan ar include următoarele proceduri osteoplastia cu os și membrană + costul materialelor - 3 355 lei, 4 anestezii - 435 lei, 3 suturi - 852 lei, plastia de mucoasă - 607 lei, 2 suturi-568 lei, șablon chirurgical - 2 925 lei, 3 implante - 13 374 lei, 2 conformatoare - 700 lei, 3 abatmane - 1 800 lei, 3 coroane metalo- ceramice pe implant - 4 689 lei. În total preturile estimative ale lucrărilor constituie suma de 29 306 lei. (f.d. 91-93)

La aprecierea valorii prejudiciului instanța de apel a reținut ca probă înscrisul prezentat de către Mihail Berzan și, anume, informația de la o singură clinică stomatologică SRL „Every Dent” pentru tratamentul și reparația dinților, potrivit căreia ultimul urmează să suporte cheltuieli, care este un cont estimativ pentru tratarea dinților în mărime de 2 400 euro. (f.d. 38) Totodată, instanța de apel nu a acceptat ca reper costul tratamentului indicat de experți în raportul de expertiză, motivând că acesta se bazează pe tarifele stabilite de Guvern și este unul estimativ, cu aproximație, fiind obligatoriu pentru instituțiile medicale de stat.

În conformitate cu prevederile art.130, alin.(1) și (2) din Codul de procedură civilă instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multispectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu- se de lege, nici un fel de

probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor.

Aliniatul (3) al aceluiași articol stabilește două grupe de criterii de apreciere a probelor:

a) criteriile individuale de apreciere a probelor: relevanța, admisibilitatea și veridicitatea probelor; b) criteriile sistemice de apreciere a probelor: legătura reciprocă a probelor și suficiența pentru soluționarea pricinii.

Suficiența probelor este calitatea totalității probelor necesare pentru examinarea și soluționarea cauzei civile. Pentru fiecare cauză civilă, concretă, suficiența probelor se determină în mod individual. Probele sunt suficiente numai atunci când instanța de judecată, ținând cont de probele existente la dosar, este în stare să soluționeze cauza civilă. Din acest considerent suficiența probelor este un criteriu calitativ și nu unul cantitativ. Sunt insuficiente probele ce contravin reciproc și probele îndoielnice. Probele insuficiente nu pot fi puse la baza hotărârii până când acest neajuns nu va fi eliminat pe calea colectării probelor suplimentare.

La caz, în situația când s-au prezentat ca probe extrasul din planul de tratament eliberat de către clinica stomatologică SRL „Every Dent” cu costul estimativ al tratamentului pentru pacientul Mihail Berzan - 2 400 euro și raportul de expertiză judiciară nr. 201804X0082 din 05 iulie 2018, întocmit de către Centrul de Medicină Legală pe lângă Ministerul Sănătății al Republicii Moldova cu costul estimativ al tratamentului pentru pacientul Mihail Berzan - 29 306 lei, instanța de apel prematur a respins proba raportul de expertiză judiciară nr. 201804X0082 din 05 iulie 2018 și a admis ca probă extrasul din planul de tratament eliberat de către clinica stomatologică SRL „Every Dent”, ori situația descrisă indică la insuficiența de probe pentru a trage concluzii privitor la temeinicia acțiunii.

Instanța de apel urma să verifice dacă Mihail Berzan în perioada de trei ani de la data când i s-a cauzat prejudiciul 07 mai 2016 și până la emiterea deciziei instanței de apel 13 iunie 2019 și-a tratat dinții și care au fost cheltuielile reale. În condiția existenței a două documente, care estimativ indică costul pentru tratamentul dinților, dar cu o discrepanță de valoare considerabilă, instanța urma să aprecieze prețul prejudiciului reieșind din cheltuielile reale sau prețul estimativ rezonabil.

Sub aspectul celor relatate se constată că soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară, din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care a ajuns, astfel instanța de recurs fiind în imposibilitate să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

În sensul art. 6, alin. (1) al Convenției, instanța de recurs ține să menționeze că instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse examinării.

Prin urmare, Colegiul lărgit conchide că instanța de apel urmează să țină cont de prevederile art. 118, alin.(1) din Codul de procedură civilă, potrivit căruia fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale. Instanța va ține cont de faptul că este responsabilă de determinarea definitivă a circumstanțelor, care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei și că în acest sens poate fi propus părților să-și concretizeze pretențiile, să prezinte probe

suplimentare și să dovedească faptele ce constituie obiectul probațiunii pentru a se convinge de veridicitatea lor.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că s-a constatat o eroare judiciară, care nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul lărgit ajunge la concluzia de a casa decizia din data de 13 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău și de a restitui prezenta cauză civilă la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate, să se expună asupra argumentelor participanților la proces, să verifice și alte circumstanțe ce prezintă importanță pentru soluționarea corectă a litigiului, să aprecieze sub toate aspectele, complet și obiectiv, conform exigențelor art. 130 din Codul de procedură civilă, probele administrate pe dosar, și în dependență de situația stabilită, în raport cu normele de drept material care reglementează relațiile civile, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

Reieșind din cele expuse, în baza art. 445, alin. (1), lit. c) din Codul de procedură civilă Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Iurie Palancean, reprezentat de avocatul Vadim Banaru.

Se casează decizia din data de 13 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Mihail Berzan împotriva lui Iurie Palancean cu privire la încasarea prejudiciului moral și material cauzat prin contravenție și compensarea cheltuielilor de judecată.

Se remite cauza civilă la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte ședinței,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Nina Vascan

Iurie Bejenaru

Victor Burduh

Maria Ghervas